

Derom kan der jo strides; men jeg skal dog gjøre opmærksom paa, at den Bestemmelse, der indholdes i Lovforslagets § 5 om en Karetid af 3 Maaneder, betyder kun, at den Tid skulle altid de paagjældende Parter have til Prøvetid, men den forhindrer ingenlunde, at de kunne blive enige om at fastsætte en længere Frist. Der er slet Intet i Veien for, at de Paagjældende bestemme 4—5—6 Maaneder, altsaa efter hvad de anse for at være fornødent for at kunne gjøre de Erfaringer, der ere nødvendige for at tage Bestemmelse i den Henseende. Et Sag kan jo være af en saadan Betsaffenhed, at man ønsker, at Eleven skal have længere Tid til at prøve, om han kan anses stiftet til det. Kort sagt, denne Lov er ikke til Hindrer for, at man, lige meget af hvilke Grunde, i Kontrakten kan indføre en Bestemmelse om, at Prøvetiden skal være længere. — Der har været talt en Del om tvungne Svendepróver og Lærebrev. Nogle have ment, at det kunde være godt at faae tvungne Prøver, Andre, at det var ikke ønskeligt. Jeg vil kun sige, at denne Lov ikke har sat sig til Maal at tage nogen Bestemmelse desangaaende, og dette Spørgsmaal, om der skal aflægges tvungne Svendepróve eller ikke, hænger i det Hele sammen med andre Forhold, der fordrer en dybere Undersøgelse og Drøftelse end den, der vil være fornøden lige overfor Lovforslagets nuværende Indhold. Jeg for min Del holder til dem, som ikke mene, at tvungne Svendepróver bør gjenindføres, og i den Henseende har det ærede Medlem for Odense Amts 5te Valgtreds (Berntsen) miskjendt mig, hvis han, som det syntes, tror, at jeg har Planer i den Henseende. Men jeg vil tilstaa, at jeg tror, at den Omstændighed, at Maalet for Uddannelsen skal være dette, at det unge Menneffe kan aflægge Svendepróve, vil medføre, at han ogsaa i alle eller i næsten alle Tilfælde vil aflægge den, idet man da vil gaa ud fra den Forudsætning, at de, der kunne aflægge den, ville gjøre det, og at de, der ikke ville gjøre det, heller ikke kunne gjøre det. Jeg tror, det vil være en Unbefaling for de unge Menneffer, at de have kunnet aflægge og virkelig have aflagt Svendepróve, og at det vil gjøre dem deres videre Stræben i Industriens Tjeneste lettere. Men, som sagt, jeg har ikke anset det for rigtig her at gjøre et saa stærkt Skridt som at foreslaa anordnet tvungne Svendepróver. Hvad Lærebrevet angaar, kan man jo tillægge det mere eller mindre Betydning; jeg vil ikke sige, at det er Noget, man i ethvert Tilfælde kan stole paa, men det forekommer mig dog fuldkomment naturligt, at den Læremester, under hvis Veiledning et ungt Menneffe har arbejdet i en lang Række af Aar, giver ham Attest for, hvorledes hans Forhold har været, hvorvidt han har bragt det osv. Naar man har sagt, at han vel vilde vide at undgaa at give ham en Attest, der kunde være Udgangspunkt for en Anklage mod ham selv for ikke at

have gjort sin Pligt overfor Lærlingen, saa er det vel et af de Tilfælde, der kunne indtræde, men som man ikke kan gaa ud fra som noget Sædvanligt, og skulde det vise sig, at Mesteren har givet urigtig Attest, have vi jo ialtsald Straffelovens § 155 som Korrektiv derimod.

Det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgtreds (Klein) gik ind paa nogle af Hovedpunkterne i Lovforslaget. Han udtalte for det Første, at efter hans Mening gik Lovforslaget noget for vidt, idet det ikke blot angik Industri og Haandværk, men ogsaa Handlende og Næringsdrivende. Han sagde, at man vel kunde tænke sig, saaledes som Forholdene vare og havde udviklet sig i Kjøbstæderne i Særdeleshed, at der var Handlende, som efter den Maade, hvorpaa de førte deres Bedrift, virkelig kunde antage Lærlinge og uddanne dem til Svende, og at det var Tilfældet for Iden, men at det derimod vilde være fuldkomment urimeligt at tænke sig, at en Grosjerer eller rettere en Groshandler — „Grosjerer“ er jo nu kun en Titel, hvorunder mange andre end Grosjerere arbejde — og en Vægellerer skulde antage Folk til Oplærelse gjen-nem en længere Række af Aar, for derefter at give dem Attest for Dygtighed i Faget. At det vil være en Urimelighed i flere Tilfælde, erkjender jeg, men naar Loven ellers kan faae Betydning for mange andre Tilfælde af samme Kategori, kan det dog ikke erkjendes, at den derfor skulde være forkastelig, al den Stund den ikke paalægger nogen af disse Grosfister eller Grosjerere at oprette nogen Lærekontrakt med de unge Menneffer, der arbejde hos dem. Der er ikke det Mindste til Hindrer for, at en Grosjerer eller Vægellerer kan give et ungt Menneffe Lov til at arbejde paa sit Kontor — og saaledes er det jo tidt — for at se, om han formaar at uddanne sig i Faget, og at det unge Menneffe efter kortere eller længere Tids Forløb bliver lønnet Medhjælper i Forretningen, naar Principalen tror at kunne være tjent med ham. Men dette er ikke Lærlingeforhold, ikke et Forhold stiftet paa Tid, eller et Forhold med Forpligtelse for Principalen til at bringe den Vedkommende til en vis Grad af Uddannelse, og den Slags Forhold forhindrer Loven jo ikke, saa jeg kan ikke se, at der kan siges at komme farlige Følger ud deraf, at ogsaa Handlende og Næringsdrivende ere optagne i Loven, idet der baade blandt Handlende og Næringsdrivende kan være saadanne Bedrifter, hvor Stiftelsen af virkelige Lærlingekontrakter kan være fuldkommen naturlig og ønskelig, medens Loven dog slet ikke paalægger saadanne Næringsdrivende kun at staa i Forhold til unge Menneffer som Læremester til Lærling. Naar det ærede Medlem dernæst yttrede, at han vel kunde forstaa, at man vilde have skriftlige Kontrakter, og vel kunde forstaa, at man vilde paalægge Læremesteren Ansvar for, at enhver Lærekontrakt blev affattet skriftlig, og paalægge